

ΕΝΤΗΕΤΟ.30

12.11.1937: Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΣΕΡ ΡΙΤΣΜΟΝΤ ΠΑΛΜΕΡ ΕΠΕΜΒΑΙΝΕΙ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕ ΔΥΟ ΝΟΜΟΥΣ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΝΩ Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΠΛΕΟΝ ΝΑ ΕΠΙΚΥΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΙΟ

Καθώς ο Τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτης Πάφου Λεόντιος προχωρούσε στην προκήρυξη των εκλογών για την αρχιεπισκοπική εκλογή στα τέλη του **1937** ο Μητροπολίτης Τραπεζούντος Χρύσανθος προσπαθούσε στην Αθήνα να εξασφαλίσει άδεια μετάβασης στην Κύπρο για να πάρει μέρος στις διαδικασίες εκλογής Αρχιεπισκόπου ως αντιπρόσωπος του εξορίστου Μητροπολίτη Κυρηναίας Μακαρίου.

Ο Τραπεζούντος συναντήθηκε με τον Αγγλο πρεσβευτή τον οποίο ενημέρωσε για τις αποφάσεις της σύσκεψης των Μητροπολιτών Λεοντίου και Κυρηναίας στον Πειραιά στο πλοίο " Αττική". Η συνάντηση έγινε στις **4** Νοεμβρίου και σε έγγραφο του στην κεντρική Κυβέρνηση ο βρετανός πρεσβευτής σύμφωνα με το " Ανάτυπο" του Τηλλυρίδη σελ. **576**, τι του ανέφερε:

" Μου είπε ότι αυτή η διευθέτηση (κανονική Σύνοδος από τρεις Μητροπολίτες στην Κύπρο) ήταν το αποτέλεσμα προσπαθειών του σε αντικείμενο να έλθει η ειρήνη στην Κυπριακή Εκκλησία και να διασφαλισθεί η εκλογή Αρχιεπισκόπου ο οποίος θα κρατηθεί εντελώς μακριά από την πολιτική και θα συνεργάζεται με την Κυπριακή Κυβέρνηση. Ως εκ τούτου εξέφρασε την ελπίδα ότι το δικό του ταξίδι στην Κύπρο θα εξουσιοδοτηθεί σε σύντομη ημερομηνία και ότι θα δοθεί άδεια να έχει τις αναγκαίες συναντήσεις στο νησί".

Σε ένα άλλο έγγραφο του ο Αγγλος πρεσβευτής ανέφερε ότι ο Χρύσανθος δεν έδωσε καμιά ένδειξη ότι είναι υποψήφιος για τον Αρχιεπισκοπικό θρόνο, αλλά πρόσθετε:

" Είναι βεβαίως πιθανόν ότι η ελληνική Κυβέρνηση να βρίσκεται πίσω από την κίνηση αυτή και ότι επιθυμεί το διορισμό ενός ανδρός τέτοιας σημασίας, όπως ο Τραπεζούντος, με σκοπό να προωθήσει το ενωτικό κίνημα.

Από την άλλη δεν είδα ένδειξη επεμβάσεως της Ελληνικής Κυβέρνησης αφ' ότου τους είχα προειδοποιήσει έντονα".

Ο Κυβερνήτης Πάλμερ όμως με δυο τηλεγραφήματα του στις 10 Νοεμβρίου στον υπουργό Αποικιών χαρακτήριζε τον Τραπεζούντος ως υποψήφιο της Ελληνικής Κυβέρνησης και ζητούσε δημοσίευση Νόμων, για έλεγχο των εκλογών, που είχε ετοιμάσει για να μπορέσει να αποκλείσει την υποψηφιότητα του:

"Καθ' ον χρόνον ο Τοποτηρητής έχει ανακοινώσει σύντομη δημοσίευση της εκλογικής εγκυκλίου δεν είναι συμβουλευσιμο να καθυστερήσει περαιτέρω η εφαρμογή των δύο Νομοσχεδίων που έχουν εγκριθεί με το τηλεγράφημά σας της 30ης Αυγούστου. Γενικά πιστεύεται ότι η επέμβαση ορισμένων μελών της Ελληνικής Κυβερνήσεως οδήγησε τους δύο Επισκόπους (Λεόντιο και Κυρυνείας) να συμφωνήσουν σ' αυτές τις διευθετήσεις (να μη κατέλθουν ως υποψήφιοι) και αναμένεται ότι ο υποψήφιος της ελληνικής Κυβέρνησης, Τραπεζούντος, να εκλεγεί. Κάτι που κάμνει τους κυπρίους να αρχίσουν να πιστεύουν ότι το όλο θέμα έχει διευθετηθεί μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και του υπουργείου Εξωτερικών, χωρίς στην Αγγλία να γίνεται αναφορά, είναι το γεγονός της επίσκεψης του Τραπεζούντος στον υπουργόν καθ' ον χρόνο βρισκόταν στην Αθήνα ο τοποτηρητής. Η παρουσία του Ελληνα Προξένου στην Αθήνα με σύντομη άδεια τότε και η επιστροφή του με τον τοποτηρητή μια ή δυο μέρες προηγουμένως στην Κύπρο, ενισχύει αυτή την εντύπωση, εν όψει αυτών των συνθηκών προτείνω όπως η νομοθεσία που εγκρίθηκε από σας με το τηλεγράφημά σας της 30ης Αυγούστου, που επιτρέπει τον περιορισμό εκλογής (για τον θρόνο του Αρχιεπισκόπου) σε κυπρίους πρέπει να εγκριθεί και

οι δυο Νόμοι να τεθούν σ' εφαρμογή στις **12** Νοεμβρίου. Εισηγούμαι όπως ενημερωθεί ο Τραπεζούντος την Παρασκευή **12** Νοεμβρίου για το περιεχόμενο του Νόμου που περιορίζει την εκλεξιμότητα του".

Ο Πάλμερ πίεζε συνεχώς τα πράγματα αλλά είχε και τη δική του δικαιολογία. Οι εκθέσεις των ανθρώπων του τον έκαμναν πραγματικά να ανησυχεί για το ενδεχόμενο εκλογής ανθρώπου που θα προωθούσε την ενωτική ιδέα ή θα την αναβίωνε μετά από τα σκληρά μέτρα που είχαν ληφθεί τα τελευταία χρόνια.

Την χαριστική βολή στους φόβους του περί δυνατότητας εκλογής του Τραπεζούντος έδωσε μια έκθεση του Αρχηγού της αστυνομίας Ασμουρ στις **11** Νοεμβρίου **1937**.

Ο Ασμουρ πληροφορούσε τον Αποικιακό Γραμματέα σύμφωνα με τον Τηλλυρίδη (σελ. **580**) ότι οι Επίσκοποι Πάφου και Κερύνειας είχαν συμφωνήσει στην εκλογή του Τραπεζούντος ως Αρχιεπισκόπου και παρέθετε στοιχεία για ανάμιξη της Ελληνικής Κυβερνήσεως στις διεργασίες:

" Οι Επίσκοποι Πάφου και Κερύνειας συμφώνησαν ότι ο Επίσκοπος Τραπεζούντος πρέπει να εκλεγεί ως Αρχιεπίσκοπος, τα σχετικά έγγραφα που αναφέρονται στη συμφωνία τους υπογράφηκαν επίσης από μέλος του ελληνικού προξενείου μια και φοβόντουσαν ότι δυνατόν να βρίσκονταν από τις τελωνειακές αρχές στην κατοχή του Τοποτηρητού κατά την άφιξη του στην Κύπρο.

3. Η ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στον τύπο τις προάλλες και στην οποία αναφέρεται ότι οι Επίσκοποι Κερύνειας και Πάφου αποφάσισαν να αρνηθούν οποιαδήποτε πρόταση υποψηφιότητας για τον Αρχιεπίσκοπο θρόνο μεταφέρθηκε στην Κύπρο από τον Έλληνα Πρόξενο και διοχετεύθηκε στον τύπο διά του Γραμματέως του Τοποτηρητού. Ο Έλληνας Πρόξενος επέστρεψε στην Κύπρο στις **5** Νοεμβρίου, **1937**, από την Αθήνα.

Το περιεχόμενο της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν οι Επίσκοποι Πάφου και Κερύνειας δεν έγινε γνωστό ακόμα. Είναι γνωστό, εν τούτοις, ότι η

συμφωνία επιβαλλει όρους ότι όταν ο Επίσκοπος Τραπεζούντος εκλεγεί ως Αρχιεπίσκοπος, θα προσπαθήσει να αποκτήσει τα Εθναρχικά του δικαιώματα και να εργασθεί ως σύνδεσμος με τον Εθνικισμό (ένωσις).

Με αυτά τα δεδομένα ο Κυβερνήτης προχώρησε στις 12 Νοεμβρίου- ημέρα που ο τοποτηρητής καλούσε τους ιερείς να ετοιμάσουν τους εκλογικούς καταλόγους- και δημοσίευσε τους δυο νόμους για τους οποίους είχε εργασθεί τόσο πολύ.

Ο πρώτος Νόμος (33/37) έφερε τον τίτλο "Νόμος αποστερών πρόσωπα τινα των προσόντων του να είναι εκλέξιμα διά τον χηρεύοντα αρχιεπισκοπικόν θρόνον της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου".

Ο δεύτερος (34/37) έφερε τον τίτλον "Νόμος προνοών διά την υπό του Κυβερνήτου έγκρισιν οιουδήποτε προσώπου εκλεγέντος προς πλήρωσιν χηρείας εν τω Αρχιεπισκοπικώ θρόνω της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου".

Όπως φαινόταν και από τους τίτλους των δύο νόμων ο μεν πρώτος περιόριζε τις υποψηφιότητες για το θρόνο του Αρχιεπισκόπου και ο δεύτερος απαιτούσε την έγκριση ή επικύρωση της εκλογής του Αρχιεπισκόπου.

Με τον πρώτο Νόμο περιορίζονταν οι υποψηφιότητες για τον αρχιεπισκοπικό θρόνο σε πρόσωπα που ήσαν μόνο κύπριοι και δεν είχαν απελαθεί ή καταδικασθεί για εγκλήματα στάσης ή για εγκλήματα που τιμωρούνταν με φυλάκιση ή καταναγκαστικά έργα μέχρι δύο χρόνια.

Με το Νόμο αυτό αποκλείονταν όλοι οι ξένοι και ιδιαίτερα ο Τραπεζούντος που τόσο δεν ήθελε ο Πάλμερ και γενικά η Αγγλική Κυβέρνηση.

Με το δεύτερο νόμο ο Πάλμερ αποκτούσε το δικαίωμα να εγκρίνει τον εκλεγόμενο Αρχιεπίσκοπο ο οποίος δεν μπορούσε να εγκαθιδρυθεί στο θρόνο του αν δεν έδινε τη συγκατάθεση του.

Η επέμβαση του Κυβερνήτη στο αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Κύπρου ήταν ξεκάθαρη.

Οι δύο Νόμοι έχουν κατά την επίσημη μετάφραση

ως εξής (Περιοδικό Απόστολος Βαρνάβας, όργανο της Εκκλησίας της Κύπρου, Δεκέμβριος 1939):

"ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΡ. 33 του 1937

Νόμος αποστερών πρόσωπα τινά των προσόντων του να είναι εκλέξιμα διά τον χηρεύοντα Αρχιεπισκοπικόν θρόνον της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου

Χ.Ρ.ΠΑΛΜΕΡ

Κυβερνήτης

12 Νοεμβρίου 1937

ΕΠΕΙΔΗ χηρεία εν τω αρχιεπισκοπικώ θρόνω της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου υφίσταται από του θανάτου του τελευταίου Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου του Γ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η αρμοδία Εκκλησιαστική Αρχή εν τη Αυτοκεφάλω Ελληνική Ορθοδόξω Εκκλησία της Κύπρου δύναται να συγκαλέση και συγκροτήση Εκλογικήν Συνέλευσιν διά τον σκοπόν εκλογής προσώπου προς πλήρωσιν της ως είρηται υφισταμένης χηρείας.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ προς τον σκοπόν της περιφρουρήσεως ειρήνης και τάξεως εν τη Αποικία θεωρείται σκόπιμον, όπως πρόσωπα τινά αποστερηθώσι των προσόντων του να δύνανται να εκλεγώσιν υπό Εκλογικής Συνελεύσεως προς πλήρωσιν της ως είρηται υφισταμένης χηρείας.

ΝΟΜΟΘΕΙΤΑΙ όθεν υπό της Α. Εξοχότητος του Κυβερνήτου και Αρχιστρατήγου της Αποικίας της Κύπρου ως ακολούθως:

1. Ο Νόμος ούτος δύναται να αναφέρηται ως ο της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου (αποστέρησις προσόντων Αρχιεπισκόπου) Νόμος του 1937.

2. Εν τω νόμω τούτω:

" Αρχιεπίσκοπος" σημαίνει τον Αρχιεπίσκοπον της Εκκλησίας.

"Εκκλησία" σημαίνει την Αυτοκέφαλον

Ελληνικήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν της Κύπρου.

"Εκλογική Συνέλευσις σημαίνει την Εκλογικήν Συνέλευσιν την οποίαν η αρμόδια Εκκλησιαστική Αρχή εν τη Εκκλησία δύναται να συγκαλέση και συγκροτήση διά τον σκοπόν εκλογής προσώπου προς πλήρωσιν της χηρείας, η οποία υφίσταται εν τω αρχιεσκοπικώ θρόνω της Εκκλησίας από του θανάτου του τελευταίου Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου του Γ.

"Θέσπισμα" σημαίνει οιονδήποτε μόνο και περιλαμβάνει οιοσδήποτε κανονισμούς, γενομένους δυνάμει οιοσδήποτε νόμου και οιονδήποτε διάταγμα γενόμενον εν τη ενασκήσει εξουσιών παρεχομένων υπό οιωδήποτε τοιούτων Κανονισμών.

"Ιθαγενής της Αποικίας" σημαίνει οιονδήποτε πρόσωπον γεννηθέν εν τη Αποικία ή εκ γονέων οίτινες κατά τον χρόνον της γεννήσεως του είχαν την τακτικήν των διαμονήν εν τη Αποικία και όπερ είναι μέλος της Εκκλησίας.

3. Ουδέν πρόσωπον θα δύναται να εκλεγή ο Αρχιεπίσκοπος υπό της Εκλογικής Συνελεύσεως, όπερ:

α) έχει απελαθή εκ της Αποικίας δυνάμει οιοσδήποτε θεσπίσματος εν ισχύϊ κατά την ημερομηνίαν της απελάσεως του, ή

β) έχει καταδικασθή δυνάμει οιοσδήποτε θεσπίσματος εν ισχύϊ κατά την ημερομηνίαν της καταδίκης του.

(ι) Επί εγκλήματι στάσεως, ή

(ιι) Επί οιωδήποτε εγκλήματι δυναμένων να τιμωρηθή διά φυλακίσεω ςή καταγκαστικών έργων και πλέον των δύο ετών, ή

γ). Δεν είναι ιθαγενής της Αποικίας

12 Νοεμβρίου 1937

A.B. ΡΑΙΤ

Αποικιακός Γραμματεύς

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΝΟΜΟΣ

Αρ 34 του 1937

Νόμος προνοών διά την υπό του Κυβερνήτου

έγκρισιν οιοιδήποτε προσώπου εκλεγέντος προς πλήρωσιν χηρείας εν τω Αρχιεπισκοπικώ θρόνω της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Κύπρου.

Χ.Ρ.ΠΑΛΜΕΡ
Κυβερνήτης
12 Νοεμβρίου 1937

ΕΠΕΙΔΗ η αρμόδια Εκκλησιαστική Αρχή εν τη Αυτοκεφάλω Ελληνική Ορθοδόξω Εκκλησία Κύπρου δύναται να συγκαλέση και συγκροτήση εκλογικήν συνέλευσιν διά τον σκοπόν εκλογής προσώπου προς πλήρωσιν οιασδήποτε χηρείας, η οποία εις οιονδήποτε χρόνον θα υφίστατο εν τω αρχιεπισκοπικώ θρόνω της ειρημένης Εκκλησίας.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι και καθιερωμένων διά συνηθείας και προηγουμένων όπως το πρόσωπον το οποίον εκλεγέν να είναι Αρχιεπίσκοπος πριν η εκλογή του συντελεσθή δι οιοιδήποτε θρησκευτικών και καθιερωμένων εκκλησιαστικών τελετών, εγκριθή υπό του κυβερνήτου,

ΝΟΜΟΘΕΤΕΙΤΑΙ όθεν υπό της Α.Εξοχότητος του Κυβερνήτου και Αρχιστρατήγου της Αποικίας Κύπρου ως ακολούθως:

1. Ο Νόμος ούτος δύναται να αναφέρηται ως ο της αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Κύπρου (έγκρισις του Αρχιεπισκόπου υπό του Κυβερνήτου) Νόμος του 1937.

2. Εν τω Νόμω τούτω:

"Αρχιεπίσκοπος" σημαίνει τον Αρχιεπίσκοπον της Εκκλησίας.

"Εκκλησία" σημαίνει την Αυτοκέφαλον Ελληνικήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν της Κύπρου.

"Εκλογική Συνέλευσις" σημαίνει την Εκλογικήν Συνέλευσιν την οποίαν η αρμόδια Εκκλησιαστική Αρχή εν τη Εκκλησία δύναται να συγκαλέση και συγκροτήση διά τον σκοπόν εκλογής προσώπου προς πλήρωσιν της χηρείας, η οποία εις οιονδήποτε χρόνον υφίστατο εν τω Αρχιεπισκοπικώ θρόνω της Εκκλησίας.

3. Αμέσως μετά την υπό της Εκλογικής Συνελεύσεως εκλογήν προσώπου ως Αρχιεπισκόπου ο Πρόεδρος της Εκλογικής Συνελεύσεως οφείλει να γνωστοποιήση εγγράφως εις τον Αποικιακόν Γραμματέα το όνομα, το επώνυμον, την διεύθυνσιν και τον βαθμόν ή το αξίωμα του προσώπου του εκελεγέντος Αρχιεπισκόπου.

4(1). Αμα τη λήψει γνωσσοποιήσεως ως εν τω άρθρω **3** προνοείται ο Αποικιακός Γραμματεύς θα υποβάλη την γνωστοποίησιν εις τον Κυβερνήτην διά την υπ' αυτού εξέτασιν.

(2) Εάν ο Κυβερνήτης εγκρίνη το πρόσωπον το ονομαζόμενον εν τη γνωστοποιήσει, ο κυβερνήτης δέον δι' επικυρωτικού εγγράφου, εις τύπον τοιούτον οίον ήθελε κρίνει φέροντος την υπογραφήν αυτού και την σφραγίδα να δηλώση την έγκρισιν τουπερί τοιούτου προσώπου:

Νοείται ότι ουδέν τοιούτον επικυρωτικόν έγγραφον θα λαμβάνη ισχύν εκτός εάν και μέχρις ότου τούτο έχει παραδοθή εις το πρόσωπον, το ονομαζόμενον εν αυτώ, ως εν τη υποδιαίρέσει **(4)** προνοείται.

(3). Επί τη υπό του Κυβερνήτου υπογραφή και σφραγίσει του επικυρωτικού εγγράφου, ως εν τη υποδιαίρέσει **(2)** προνοείται, ο Αποικιακός Γραμματεύς, δέον να γνωστοποιήση εις τον Πρόεδρον της Εκλογικής Συνελεύσεως εγγράφως την εκτέλεσιν τούτου.

(4). Το επικυρωτικόν έγγραφον δέον να παραδοθή εις το πρόσωπον το ονομαζόμενον εν αυτώ εις τοιούτον χρόνον και τόπον και κατά τοιούτον τρόπον, ως ο Κυβερνήτης θα αποφασίση και επί τη παραδόσει τούτου ο αποικιακός γραμματεύς δέον να ειδοποιήση τον πρόεδρον της εκλογικής συνελεύσεως εγγράφως περί της τοιαύτης παραδόσεως.

(5). Εάν ο Κυβερνήτης μη εγκρίνη το πρόσωπον το ονομαζόμενον εν τη γνωστοποιήσει, ο Αποικιακός Γραμματεύς οφείλει να ειδοποιήση εγγράφως τον Πρόεδρον της Εκλογικής Συνελεύσεως περί τοιαύτης

μη εγκρίσεως.

5 (1). Εκτός εάν και μέχρις ότου το εκλεγέν ως Αρχιεπίσκοπος πρόσωπον έδει να εγκριθή υπό του Κυβερνήτου, ως εν τω άρθρω **4 (2)** προνοείται και ο Πρόεδρος της Εκλογικής Συνελεύσεως λάβη την γνωστοποίησιν περί της παραδόσεως του επικυρωτικού εγγράφου του αναφερομένου εν τω άρθρω **4 (4)** η εκλογή τοιούτου προσώπου δεν θα συντελεσθή δι' οιωνδήποτε θρησκευτικών ή καθιερωμένων εκκλησιαστικών τελετών.

(2). Επί τη λήψει της γνωστοποίησεως περί της παραδόσεως του επικυρωτικού εγγράφου του αναφερομένου εν τω άρθρω **4 (4)** ο Πρόεδρος της εκλογικής συνελεύσεως δύναται να κάμη διευθετήσεις διά την εκτέλεσιν τοιούτων θρησκευτικών και καθιερωμένων εκκλησιαστικών τελετών οίαι θεωρούνται αρμόζουσαι και πρέπουσαι διά την συντέλεσιν της εκλογής του προσώπου του ονομαζομένου εν τω επικυρωτικώ εγγράφω.

(3). Επί τη συμπληρώσι των ειρημένων θρησκευτικών και καθιερωμένων εκκλησιαστικών τελετών, ο Πρόεδρος της Εκλογικής συνελεύσεως δέον να διαβιβάση εις τον αποικιακόν γραμματέα έγγραφον γνωστοποίησιν περί του ότι αι ειρημένα θρησκευτικά και καθιερωμένα εκκλησιαστικά τελεταί έχουσι κανονικώς περατωθή.

6. Το πρόσωπον το εκλεγέν ως Αρχιεπίσκοπος εάν εγκριθή υπό του Κυβερνήτου, ως εν τω νόμω τούτω προνοείται, αλλ' ουχί άλλως, θα είναι επί τη υπό του Αποικιακού Γραμματέως λήψει γνωστοποίησεως ως εν τω άρθρω **5 (3)** προνοείται διά πάντας τους σκοπούς ο Αρχιεπίσκοπος και θα περιβάλληται διά πασών των εξουσιών, προνομίων και θα γίνηται κύριος της περιουσίας εις τα οποία διά νόμου ή έθους ο Αρχιεπίσκοπος δικαιούται.

7. Πάσα γνωστοποίησις και παν επικυρωτικόν έγγραφον γινόμενα ή εκδιδόμενα υπό τας προνοίας του Νόμου τούτου δύναται να δημοσιεύωνται εν τη Επισήμω Εφημερίδι εις τοιούτον καιρόν ή καιρούς, ως ο Κυβερνήτης ήθελε δώσει εντολή και επί τούτω θα λαβάνωνται δικαστικώς υπ' όψιν.

A.B ΡΑΙΤ
Αποικιακός Γραμματεύς

12 Νοεμβρίου 1937

Ο Τοποτηρητής Λεόντιος αντίδρασε αμέσως και στις **16** Νοεμβρίου δημοσιεύονταν δηλώσεις του στην εφημερίδα "Νέος Κυπριακός Φύλαξ" στις οποίες είχε αναφέρει ότι δεν θεωρούσε τους νόμους σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Κυπριακής Εκκλησίας και τους κανόνες της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Πρόσθετε:

"Συνεπώς δεν δύναται ν' αρχίση εκλογή Αρχιεπισκόπου, εφ' όσον οι εν λόγω πολιτικοί Νόμοι ευρίσκονται εις αντίθεσιν προς τα καθοριζόμενα υπό του Καταστατικού Χάρτου της Εκκλησίας ως προς την εκλογήν και την ενθρόνισιν του Αρχιεπισκόπου.

Κατά την Κανονικήν τάξιν οφείλω να αναφέρω ότι τα περί του εν λόγω νόμου εις την Ιεράν Σύνοδον διά τα Περαιτέρω, διότι βεβαίως η απόφασις επί της δημιουργηθείσης καταστάσεως ανήκει εις την Ιεράν Σύνοδον".

Ακολουθως και ειδικώς ως προς την υποδιαίρεση **3** του τρίτου άρθρου του Νόμου **33/37** με την οποία οριζόταν ότι δεν θεωρείται ότι είχε προσόντα για τον Αρχιεπισκοπικό θρόνο μη ιθαγενής της αποίας ο Λεόντιος είπε:

"Είχα την αντίληψιν ότι ουδεμία ένστασις θα υπήρχεν ως προς την υποψηφιότητα και εκλογήν μη Κυπρίων εξωκλιματικών κληρικών και ειδικώς του σεβασμιωτάτου Τραπεζούντος ως Αρχιεπισκόπου Κύπρου".

Ο Κυβερνήτης Πάλμερ έλαβε σοβαρά υπόψη την παρατήρησιν αυτή του Λεοντίου και στις **16** Νοεμβρίου δημοσιευόταν τροποποιητικός νόμος με τον οποίο καθοριζόταν ο όρος "ιθαγενής"

Αναφερόταν στο Νόμο **35/37**:

Αρ. **35** του **1937**

Νόμος τροποποιητικός του της Αυτοκεφάλου

Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Κύπρου (αποστέρησις προσόντων Αρχιεπισκόπου) Νόμου του **1937**)

Χ.Ρ.ΠΑΛΜΕΡ
Κυβερνήτης

ΝΟΜΟΘΕΤΕΙΤΑΙ υπό της Α. Εξοχότητος του Κυβερνήτου και Αρχιστρατήγου της Αποικίας Κύπρου ως ακολούθως:

1. Ο Νόμος ούτος δύναται να καλήται ως ο της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Κύπρου (αποστέρησις προσόντων Αρχιεπισκόπου) τροποποιητικός Νόμος του **1937**, και θα αναγινώσκηται ως είς ομού με τον της αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Κύπρου (αποστέρησις προσόντων Αρχιεπισκόπου) Νόμον του **1937** (εν τοις εφεξής καλούμενον "ο Κύριος Νόμος) και ο κύριος νόμος και ο Νόμος ούτος δύναται ομού να αναφέρονται ως οι της Αυτοκεφάλου Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Κύπρου (αποστέρησις προσόντων Αρχιεπισκόπου) Νόμοι του **1937**.

2. Η υποδιαίρεσις 2 του "Κυρίου Νόμου τροποποιείται διά του παρόντος διά της παρενθήκης των λέξεων "ή οιασδήποτε άλλης Ελληνικής Ορθοδόξου Εκκλησίας" μετά τας λέξεις " της Εκκλησίας" εν τω ορισμώ "ιθαγενής της Αποικίας" τω περιλαμβανομένω εν αυτώ.

A.B PAIT
Αποικιακός Γραμματεύς
16 Νοεμβρίου **1937**

Με την τροποποίηση αυτή το σχετικό άρθρο του νόμου **33** είχε ως εξής:

" Ιθαγενής της Αποικίας σημαίνει οιονδήποτε πρόσωπον γεννηθέν εις την Αποικίαν ή εκ γονέων της Αποικίας και το οποίον είναι μέλος της Εκκλησίας ή οιασδήποτε άλλης Ελληνορθοδόξου Εκκλησίας".

Ταυτόχρονα με επίσημο ανακοινωθέν του που έδωσε μέσο του Γραφείου Τύπου ο Πάλμερ διευκρίνιζε

την τροποποίηση του Νόμου ως εξής:

" Ο αντικειμενικός σκοπός τούτου είναι να άρη εκφρασθείσας αμφιβολίας ως προς την σημασίαν των λέξεων "και το οποίον είναι μέλος της εκκλησίας" αίτινες περιέχονται εις τον ορισμόν "ιθαγενής της Αποικίας" εις το εδάφιον **2** του άρθρου Β τπθ Μπ,πθ **33** τπθ **37**, δια της προσθήκης των λέξεων "ή οιασδήποτε άλλης Ελληνορθόξου Εκκλησίας".

Εις τον ορισμόν γίνεται δήλον ότι εάν μέλος τι της Αυτοκεφάλου Ελληνορθόξου Εκκλησίας αποβάλει την ιδιότητα του ως μέλος της Εκκλησίας ταύτης, λόγω διαμονής του εις το εξωτερικόν ή διά της αποδοχής του θέσεως εις το εξωτερικόν εις άλλο τμήμα της Ελληνορθόξου Εκκλησίας δεν καθίσταται διά τούτο μη εκλέξιμος υπό της προνοίας του Νόμου **33** του **37** δι' εκλογήν εις τον Αρχιεπισκοπικόν Θρόνον της Κύπρου".